אף על פי פרק חמישי כתובות סה.

אין כ"ד פוסקין יינות לאשה. שהיין מרגילה לתאות תשמיש: **רגילה שאני.** כיון דאינו מידוש לה כבר דשה בו ואינו מזיח לבה: **לניקי קדרים.** להטעיס מבשיל: **מוכעת כפה.** תשמיש: **ויכאו אל ביתם.** והדר וידע אלקנה את חנה: **חומא.** מרוכים שקורין מדירני"ש [פליידרי"ן]: **כי הא.** כמדת אמתי חרועי: **מכעה לכם רב חסדא.** תכע את אשתו לתשמיש: **בקולפי דשידה.** כמנעול של מרגז: **קטלא לך פלא.** שכבר ניסת לג' ומתו כדאמר ביבמות בפ' הבא על יבמתו (דף סד:): **למיקטל אחרינא.** שבאת להרגות יופיך שיקפון אים עליך: **לאחרך ולאחרורך.** שלא אתבזה על הבריות מבכודי הראשון לא בפניך ולא בפני חביריך: **מפן ומחללא למה לה.** הרי עור שטות על מטה טוב מן המפן. ומשני באחרא דמלו פוריא בחבלי במקום שאין רגילין לעשות שטיח עור למטה אלא קירוני חבלים: **ומכנר לה.** מלעדי לה ומזקיקין אותה. לשון כוגרת: **אי דאורחה.** דרך בנות משפחתה: **אורחים.** דרכו ליתן על כריס וכסתות ואתן קיימא לן[1] עולה עמו: **כי אזילנא.** ואני משרה אותן על ידי שליח שקילנא להו בהדאי: **וכי אתינא.** ומשכבי עמי מייתינא להו: **ושקלא לידי.** מפן שלי או אם אקנה כר וכסת משלי: **אחרי אכלה.** כמו אחרי אכלה מפיק ה' משמע ואף על פי שלא אכלה כדכתיב ותבכה ולא תאכל מ"מ אית לן למידרש הכי ותקם חנה אחרי שעת אכילתה שהיה לה לאכול ואחרי שתה אלקנה וכימו חוץ ממנה שלא היה לה לשתות ולכך ויתפלל עלי לשכורה: **שתה ולא שתת.** מדלא קאמר ואחרי שתותה דומיא דאכילה שתלה בה אי נמי אחרי אכול ואחרי שתה כדכתיב (משלי כג) אכול ושתה יאמר לך ומדשני קרא בדבוריה דריש הכי כדמפרש לקמן: **אכלה ולא אכל.** כתמיה וכי תדרוש כמו כן שאין פוסקים מזונות לאשה: **מכדי** בגזה קא עסיק קרא. דהא כתיב תנה בקרא וכתיב נמי אכלה אם כן לכתוב נמי שתותה או לא לכתוב קרא בגזה ולכתוב אכל ושתה: **רגילה שאני דאמר ר' חיננא בו'.** וא"ת ומאי רליה לרבי על זה דבברייתא גופה קתני רגילה משמע דווקא רגילה ויש לומר דר' אלעזר נמי אירי ברגילה דאי בשאינה רגילה כלל בפני בעלה פשיטא דאין פוסקין דאטו יש לנו ליתן לה שאין בעלה עתן לה כשהיתה עמו לכך צריך לאתויי מדרבי חיננא שיש רגילה שנותנים לה כגון שרגילה שני כוסות: **אינה** רגילה **בפני בעלה אלא** כוס **אחד** בו'. וחכו פירוש דברי שמואל רגילה נותנין לה כוס אחד הייטו שרגילה בשני כוסות ודקאמר שאינה רגילה נותנין לה שני כוסות הייטו שאינה רגילה שהיו נותנין לה שני כוסות אלא כוס אחד אין נותנין לה כלל שלא בפני בעלה:

לציקי קדרה. אגרייתא קאי כלומר מבריתא לא מקשי אכל מילתא דשמואל לא מיפרשא אלא כדשנין: [1]**ונותנין** לה מטה ומפן. אע"ג דלגבי סדור אמרינן בהמקבל (כ"מ דף קיג: ושם) דנותנין לו מטה ומטה ומפן משום דשמא גבי אשה לא[2] הטרימוהו חכמים כ"כ דאפשר לה שתלך ד' אמות אחר אכילה[3]: **מפין** ומחצלת למה לה. ר"מ לא גרס מפן ומחללא אלא ומחללא למה דמפן הוא רך ורלאוי גם לסמיכה ונהי דלשכיבה אין צריך דהא אית לה מטה [1]לסמיכה מיהא צריכה: **ושקלת** להו לידי בו'. פירש בקונטרס ושקלת לדידי מפן שלי ואין להקשות א"כ תסגי לה בשני מפלין דשמא מתון שהוא מעונג שעד עתה הורגל לשכב על כר יטול שני מפלין לעצמו ורביו יצחק בן רבי מאיר ז"ל לא גרים ושקלת לדידי ואינה מתרעמת אלא שרוצה לעלות עמו ולשכב על כר אע"פ שלעצמו אין לו עכשיו וכן משמע דלסתור טענה דקא טעין בעלה אליבא דרבנן קא אמי:

מסורת הש"ס

[1] [ל"ל בגזרת ואמרי לה אים כפר בגזר חיל כך איתא במגילה יח.], [2] [ל"ל תוספה בה"ל וכ"ל ביבמות סד: וכ"ל להדיא בפ"ע בה"ע סימן קכט סעיף לד], [3] [ל"ל תוספה. רש"ל, [4] [לעיל מה.], [5] [לעיל מה. סח.], [6] [ל"ל ושתן ושיך למשנה דלעיל סד:], [7] [נב"מ מילוי כלופן אחרו], [8] [נב"מ מילוי כפ' המקבל קיג:] דקאמר דטתנין מטה ומפן ואמאי יתנו כר לו כסת לו מחללא הרלאי לסכיבה אלא דנותנין לו מפן משום דרלאי נם לסמיכה. ת"ל,

תורה אור השלם

1. כי זָנְתָה אִמָּם הֹבִישָׁה הוֹרָתָם כִּי אָמְרָה אֵלְכָה אַחֲרֵי מְאַהֲבַי נֹתְנֵי לַחְמִי וּמֵימַי צֶמְרִי וּפִשְׁתִּי שַׁמְנִי וְשִׁקּוּיָי: הושע ב ז
2. וַתָּקָם חַנָּה אַחֲרֵי אָכְלָה בְשִׁלֹה וְאַחֲרֵי שָׁתֹה וְעֵלִי הַכֹּהֵן יֹשֵׁב עַל הַכִּסֵּא עַל מְזוּזַת הֵיכַל יְיָ: שמואל א א ט
3. וַיַּשְׁכִּמוּ בַבֹּקֶר וַיִּשְׁתַּחֲווּ לִפְנֵי יְיָ וָיָשֻׁבוּ וַיָּבֹאוּ אֶל בֵּיתָם הָרָמָתָה וְיָדַע אֶלְקָנָה אֶת חַנָּה אִשְׁתּוֹ וַיִּזְכְּרֵהָ יְיָ: שמואל א א יט

מוסף רש"י

דאורחיה דידיה. לנטות מספתו עטין כן (לעיל מח.).

עין משפט נר מצוה

קיח א מיי' פכ"ח מהל' אישות הלכה הלכה טו סמג עשין מח טור ש"ע אה"ע סימן רמ סעיף יג וטוש"ע אה"ע סימן כה סעיף ז:

קיט ב מיי' פי"ב מהל' אישות הלכה י יא סמג עשין מח ולאין סח טוש"ע אה"ע סימן ע סעיף ג:

לעזי רש"י

מדירני"ש.
כוסות עשויות עץ מגורר.

תוספות רי"ד

מיתיבי רגילה נותנים לה כוס א' רגילה שאני תני כוס א' יפה לאשה שנים (שוו) (ניוול) הוא לה ג' תובעת בפה ד' אפי' חמור תבעה אינה מקפדת א"ר לא אמרן אלא שאין בעלה עמה אבל בעלה עמה בעלה משמרה. אר"י מנין לאכסנאי שאסר בהשמיש המטה שנאמר וישכימו בבקר וגו' וידע אלקנה את אשתו השתא אין מעיקרא לא: (הימא) [הימא] דביתהו דאביי אתיא לקמיה דרבא אמרה פסיקי לי מזונות פסיק לה פסיקי לי חמרא אמר לה ידענא ביה בנחמני [6] דלא הוי משקה בשופרייהי [כי הא] לך חמרא א"ל בחיי דמר דהוה משקה לי בשופרייהי כי האי פי' בגבריות (פרובים) [גדולים] כורדא: דביתהו דר"י בריה דרבא אתיא לקמיה דר"נ בריה דר"י א"ל פסיקי לי מזוני פסק לה פסיקי לי חמרא פסק לה א"ל ידענא בהו בבני מתחא הדגילי דשתו חמרא: דביתהו דר"י בריה דר"מ מדהיל אתיא לדינא קמיה דר"י א"ל פסוק לי מזוני פסק לה מסוק לי חמרא פסק לה פסוק לי שיראי א"ל שיראי למה לך א"ל לחברך ולחברותך פי' (להנאתן) [להתנאות בהן] בפני הבריות ולא אחבזה מכבודי הראשון ומכאן מוכח דגם ממאי דאמרי' לקמן מותר בלאות אלמנה ליורשים שחייבים

[6] נרסת רביו כמלן אינו מדזקק ואלו לעס"ה ונ"ל כמו לאיתא נגמ'.

אין פוסקין יינות לאשה ואם תאמר [1]אלכה אחרי מאהבי נותני לחמי ומימי צמרי ופשתי שמני ושקויי דברים שהאשה משתוקקת עליהן ומאי נינהו תכשיטין דרש רבי יהודה איש כפר [6]נבוריא ואמרי לה איש כפר נפור חיל מנין שאין פוסקין יינות לאשה שנאמר [2]ותקם חנה אחרי אכלה בשילה ואחרי שתה שתה ולא שתת אלא מעתה אכלה ולא אכל הכי נמי אנן מדשני קרא בדבוריה קאמרינן מכדי בגזה קא עסיק ואתי מאי טעמא שני ש"מ שתה ולא שתת מיתיבי רגילה נותנין לה רגילה שאני דאמר רב חיננא בר כהנא אמר שמואל רגילה נותנין לה כוס אחד שאינה רגילה נותנין לה שני כוסות מאי קאמר אמר אביי הכי קאמר רגילה בפני בעלה שני כוסות שלא בפני בעלה נותנין לה כוס אחד אינה רגילה בפני בעלה אלא כוס אחד שלא בפני בעלה אין נותנין לה כל עיקר ואי בעית אימא רגילה נותנין לה לציקי קדירה דא"ר אבהו א"ר יוחנן מעשה בכלתו של נקדימון בן גוריון שפסקו לה חכמים סאתים יין לציקי קדרה מערב שבת לע"ש [3]אמרה להן כך תפסקו לבנותיכם תנא שומרת יבם היתה ולא ענו אחריה אמן תנא כוס אחד יפה לאשה שנים ניוול הוא שלשה תובעת בפה ארבעה אפילו חמור תובעת בשוק ואינה מקפדת אמר רבא לא שנו אלא שאין בעלה עמה אבל בעלה עמה לית לן בה והא חנה דבעלה עמה הואי אכסנאי שאני דאמר רב הונא [4]מנין לאכסנאי שאסור בתשמיש המטה שנאמר [3]וישכימו בבקר וישתחוו לפני ה' וישובו ויבאו אל ביתם הרמתה וידע אלקנה את חנה אשתו ויזכרה ה' השתא אין מעיקרא לא [3]חומא דביתהו דאביי אתאי לקמיה דרבא אמרה ליה פסוק לי מזוני פסק לה פסוק לי חמרא א"ל ידענא ביה בנחמני דלא הווה שתי חמרא אמרה ליה חיי דמר דהוי משקי ליה בשופרזי כי האי בהדי דקא מחויא ליה איגלי דרעא נפל נהורא בבי דינא קם רבא על לביתיה תבעה לבת רב חסדא אמרה ליה בת רב חסדא מאן הוי האידנא בבי דינא אמר לה [3]חומא דביתהו דאביי נפקא אבתרה מחתא לה בקולפי דשידא עד דאפקה לה מכולי מחוזא אמרה לה קטלת ליך תלתא ואתת למיקטל אחרינא דביתהו דרב יוסף בריה דרבא אתאי לקמיה דרב נחמיה בריה דרב יוסף אמרה ליה פסוק לי מזוני פסק לה פסוק לי חמרא פסק לה אמר לה [3]ידענא בהו בבני מחוזא דשתו חמרא דביתהו דרב יוסף בריה דרב מנשיא מדויל אתאי לקמיה דרב יוסף א"ל פסוק לי מזוני פסק לה פסוק לי חמרא פסק לה פסוק לי שיראי אמר לה שיראי למה אמרה ליה לך ולחברך ולחברותך: ונותן לה מטה ומפן וכו': מפן ומחצלת למה לה דיהב לה אמר רב פפא באתרא דנהיגי דמלו פוריא בחבלי דמבגר לה ת"ר אין נותנין לה כר וכסת משום ר' נתן אמרו נותנין לה כר וכסת היכי דמי אי דאורחה מאי טעמא דת"ק ואי דלאו אורחה מ"ט דרבי נתן לא צריכא [3]כגון דאורחיה דידיה ולאו אורחה דידה תנא קמא סבר אמר לה כי אזילנא שקילנא להו וכי אתינא מייתינא להו בהדאי ורבי נתן סבר אמרה ליה זימנין דמיתרמי בין השמשות ולא מצית מייתי להי ושקלת להו לדידי ומגנית לי על ארעא: ונותן לה כפה: אמר ליה רב פפא לאביי

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com